

## Høringsinstanser i henhold til liste

Vår dato: 25.10.2022  
Vår referanse: 22/75542 - 1  
Deres dato:  
Deres referanse:

### **Høring av endringer i forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr**

Landbruksdirektoratet sender med dette forslag til endringer i forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr, FOR-2021-12-21-3792, på høring. Formålet med endringsforslagene er først og fremst å forskriftsfeste og tydeliggjøre hovedprinsippene for Landbruksdirektoratets beregning av tilskuddssatser og fastsetting av nullsoner. Dette vil gi tilskuddsmottakerne økt forutsigbarhet og sikre en effektiv forvaltning.

I tillegg foreslår vi å fjerne regelen i dagens § 6. Denne regelen er en nyskaping som trådte i kraft 1. januar 2022. Regelen går ut på at små slakterier som øker den årlige slaktemengden slik at den overstiger 1500 tonn, kan søke om å få beregnet frakttilskuddet på grunnlag av kommunesatser i stedet for på grunnlag av satsene de har fått beregnet som lite slakteri. Landbruksdirektoratet har i ettertid sett at det var uheldig å innføre en slik valgfrihet.

Vi foreslår også noen endringer i § 2 om definisjoner. Først og fremst foreslår vi å ta inn en definisjon av «referanseperioden». Dette er nødvendig for å få en presis formulering av reglene om hvordan tilskuddssatsene skal beregnes. Videre foreslår vi å fjerne definisjonen av «nødslakteri» siden begrepet ikke brukes i forskriften eller i Jordbruksavtalen. I tillegg foreslår vi å bytte ut begrepet «slakterier» med «slakterianlegg» for å harmonisere begrepsbruken i Jordbruksavtalen og forskriften - både i § 2 og i øvrige paragrafer der begrepet brukes. Vi foreslår også mindre språklige endringer i definisjonene av det som til nå har blitt kalt «små slakterier» og av «kommunesenter».

Høringsfristen er ifølge Utredningsinstruksen minimum seks uker. Vi ber om at eventuelle høringsuttalelser blir sendt til [postmottak@landbruksdirektoratet](mailto:postmottak@landbruksdirektoratet) **innen 6. desember 2022.**

## Bakgrunn

Tilskudd til frakt av slaktedyr reguleres i Jordbruksavtalen, forskrift om tilskudd til frakt av slaktedyr og i pristilskuddforskriften (FOR-2008-12-19-1490). Hvordan tilskuddet beregnes avhenger av om den samlede årlige slaktemengden ved slakterianlegget er henholdsvis mindre enn eller akkurat 1 500 tonn eller over 1 500 tonn. Om slakterianlegget er stort eller lite er avgjørende for om det kommer en såkalt nullsone rundt anlegget. Store slakterier får ikke tilskudd til frakt av slaktedyra de henter i nullsonen. Små slakterier, derimot, får frakttilskudd for alle slaktedyr de henter - uansett hvor kort eller langt unna slakterianlegget husdyrprodusenten holder til.

Til og med 2021 ble satsene for tilskudd til frakt av slaktedyr beregnet og forskriften fastsatt på nytt hvert år. Arbeidet med beregningen og høring av forslag til nye satser er ressurskrevende for Landbruksdirektoratet. I og med at endringene i satsene fra det ene året til det andre har vært forholdsvis små, bestemte Landbruks- og matdepartementet, i Teknisk jordbruksavtale 2021-2022, at fra og med 2022 så skulle satsene fastsettes for en periode på tre år av gangen. Landbruksdirektoratet fikk adgang til å justere satsene prosentvis likt innenfor treårsperioden dersom bevilgningene over Jordbruksavtalen og prognosene tilsier at det er behov for det.

Samtidig bestemte departementet at endringer i slakterianleggsstrukturen bare skulle hensyntas annenhver gang direktoratet beregnet nye satser. Dette kunne i ytterste konsekvens medføre at endringer i anleggsstrukturen, som for eksempel at et slakterianlegg går fra å være et lite slakteri til å bli stort, ikke fikk betydning for tilskuddssatsen før seks år etter at de inntrådte.

Da Landbruksdirektoratet i september 2021 ba om innspill fra slakteriene på de ulike parameterne som skulle legges til grunn ved beregningen av nye satser for treårsperioden 2022 – 2024, gjorde direktoratet samtidig oppmerksom på endringene beskrevet over. Direktoratet fikk tilbakemeldinger fra KLF og et par små slakterier som stilte spørsmål ved om det faktisk var slik at endringer i anleggsstrukturen ikke skulle få effekt oftere. Vi fikk inntrykk av at slakteriene var i ferd med å øke slaktevolumet i forhold til tidligere og muligens ville overskride 1 500 tonn i 2022 og av at de hadde et sterkt ønske om å kunne få beregnet tilskuddet på grunnlag av kommunesatsene som gjelder for store slakterier hvis dette skjedde.

For å imøtekomme slakteriene tok Landbruksdirektoratet inn en ny regel i § 6 i forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr som trådte i kraft 1. januar 2022. Den sier at små slakterier som øker slaktemengden slik at den vil overstige 1 500 tonn i løpet av året kan søke Landbruksdirektoratet om å gå over til å få beregnet frakttilskuddet på grunnlag av kommunesatser. Det avhenger av hvor slakteriforetaket henter slaktedyra om det vil lønne seg for slakteriet å gå over til kommunesatser eller ikke. Dette er årsaken til at regelen ble utformet slik at slakteriene selv kan velge om de vil søke eller ikke.

Regelen sier dessverre ikke fra når slakterier som søker om det skal få tilskuddet beregnet på grunnlag av kommunesatser. Landbruksdirektoratet så for seg at det først var for frakt utført fra og med tidspunktet slakteriet har slaktet mer enn 1 500 tonn i ett og samme kalenderår. Rent språklig kan imidlertid regelen også tolkes som at slakteriet anses for å ha vært et stort slakteri hele året. I så fall kan en se for seg at det må gjøres en etterberegning og eventuell etterbetaling av tilskudd for frakten som har blitt utført tidligere på året. Dette vil imidlertid gi svært mye ekstra-arbeid for direktoratet. Prognosering og en eventuell prosentvis justering av alle satsene vil også bli vanskeligere med en slik innretning. Dette øker sjansene for feil.

I jordbruksoppjøret 2022 ble avtalepartene enige om at strukturendringer likevel skal hensyntas hver gang det beregnes nye satser. Det vil dermed gå maksimalt tre, og ikke seks, år fra endringen finner sted til den får effekt på satser og nullsoner. Argumentene for å gi unntak fra det som lå til grunn da satsene og sonene ble fastsatt er dermed ikke lenger like tungtveiende.

## Endringsforslag

### Fjerne dagens regel i § 6

Landbruksdirektoratet mener at hensynet til effektiv forvaltning tilsier at muligheten for å søke om å få beregnet frakttilskuddet på en annen måte enn det situasjonen tilsa da satsene ble fastsatt, bør fjernes. Når satsene for en treårsperiode er fastsatt, bør de ligge fast frem til det beregnes satser for en ny treårsperiode. Dette betyr at slakterier som har fått fastsatt egne satser fordi de anses som små, skal få frakttilskuddet beregnet på grunnlag av disse satsene i hele treårsperioden. Slakterianlegg som ble ansett som store ved fastsettingen av satser for treårsperioden skal få beregnet frakttilskuddet på grunnlag av kommunesatser i hele treårsperioden.

Hvis regelen i dagens § 6 ikke fjernes, kan man risikere at effektiviseringen man ønsket å oppnå med å fastsette satsene for tre år av gangen blir borte. Ved å forskriftsfeste hovedprinsippene for hvordan satsene fastsettes og å presisere tydelig hva det skal tas utgangspunkt i for å avgjøre om et slakterianlegg henholdsvis skal regnes som et stort eller lite slakteri, vil slakteriene vite hva de har å forholde seg til i den kommende treårsperioden. Klare og tydelige regler vil gi enklere forvaltning og skape forutsigbarhet for slakterianlegg som eventuelt har en årlig slaktemengde omkring 1 500 tonn.

### Nytt innhold i § 6

#### *Første ledd – generelle utgangspunkter for satsberegningen*

Hvordan satsene for frakttilskuddet beregnes og hvilke opplysninger som skal være bestemmende for om et slakterianlegg regnes som stort eller lite slakteri

påvirker hvor mye slakteriene kan få i frakttilskudd. Beregningsreglene er således bestemmende for slakterienes rettigheter og har dermed forskrifts innhold.

Vi foreslår å ta inn en generell regel i § 6 første ledd om de overordnede prinsippene for hva som skal danne utgangspunktet for Landbruksdirektoratets arbeid med å fastsette tilskuddssatser og nullsoner.

Både de prognoserte gjennomsnittssatsene i og bevilgingene over jordbruksavtalen må selvsagt danne utgangspunkt for arbeidet. I tillegg beregner Landbruksdirektoratet en såkalt teknisk fraktkostnad som i størst mulig grad skal representere kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen husdyrprodusenten holder til, og til nærmeste slakterianlegg. Flere ulike forutsetninger/parametere ligger til grunn for den tekniske fraktkostnaden. Landbruksdirektoratet sender forslag til innhold i disse parameterne til KLF og Nortura. Ofte tar Landbruksdirektoratet deres eventuelle tilbakemeldinger om behov for justeringer i innholdet til etterretning.

Når parameterne for den tekniske fraktkostnaden er landet, blir denne endelig beregnet. Deretter beregnes de konkrete kommunesatsene og satsene for små og mobile slakterier. Hovedreglene for hvordan dette gjøres står i Jordbruksavtalen, men Landbruksdirektoratet gjør også rede for dem i høringsnotat i forbindelse med at forslaget til ny forskrift og satser sendes på høring. Vi foreslår å forskriftsfeste at direktoratet skal sende parameterne til forhåndsuttalelse for å synliggjøre denne delen av prosessen. Dette vil også sikre at bransjen får komme med sine synspunkter ettersom Landbruksdirektoratet dermed plikter å orientere og ta imot tilbakemeldinger derfra.

*Andre ledd – presisere hvilken periode Landbruksdirektoratet skal bruke data fra som grunnlag for beregningen av de konkrete satsene – åpne for skjønn ved lav fyllingsgrad*

For å unngå tvil om hva som skal være avgjørende for om et slakterianlegg anses som et stort eller lite slakteri hvis mengden som slaktes ved anlegget er i endring eller befinner seg omkring 1 500 tonn, er det behov for å presisere regelverket i større grad. Jordbruksavtalen bruker formuleringen samlet årlig slaktekvantum, men når satsene skal fastsettes for tre år av gangen er det åpenbart at det ikke kan være hvert enkelt inneværende år som kan være avgjørende.

Direktoratets langvarige praksis går ut på at man legger til grunn leveransedata og hentemønster fra den sist avsluttede referanseperioden ved beregningen av satsene. Referanseperioden strekker seg fra og med 1. juli til og med 30. juni det påfølgende året. Når arbeidet med å fastsette nye satser pågår vil den sist avsluttede referanseperioden være perioden fra 1. juli året før til og med 30. juni det året beregningen gjøres. Dette gir det ferskeste faktagrunnlaget og dermed størst sannsynlighet for at satsene for den nye treårsperioden fastsettes i tråd

med situasjonen slakterianleggene vil befinne seg i de neste tre årene. Vi foreslår derfor å formulere en generell regel om at leveransedata fra denne perioden skal ligge til grunn ved fastsettingen av de konkrete satsene i § 6 andre ledd første punktum.

En av parameterne for beregningen av den tekniske fraktkostnaden er lassstørrelse (dvs. hvor mange dyr av et visst slag man frakter av gangen). Ved forrige satsberegning var det enighet om å legge det følgende til grunn: Storfe 14 dyr, småfe 140 dyr og gris 90 dyr. Dersom antallet dyr som fraktes per lass er mye lavere enn lassstørrelsen, sier man at fyllingsgraden er lav. Ved uvanlig lav fyllingsgrad vil den ordinære formelen for beregning av satser kunne gi en urimelig høy sats. I slike tilfeller har Landbruksdirektoratet langvarig praksis for å korrigere utfallet ved skjønn. Da ser man gjerne på nivået på satsene som er beregnet for kommunen/det lille slakterianlegget for tidligere år og sammenligner også med satsene som er beregnet for nærliggende kommuner eller slakterier. For å unngå at noen i ettertid protesterer og viser til at de generelle reglene for satsberegningen ville ledet til et annet resultat er det ønskelig å forskriftsfeste denne muligheten for skjønnsutøvelse. De som eventuelt mener at en sats er feil kan gi innspill om dette i forbindelse med høringen av forslagene til satser for en ny treårsperiode.

Uttrykket «leveransedata» inkluderer blant annet opplysninger om samlet slaktemengde totalt og separat for hhv. storfe, småfe og gris. En ekstra, uttrykkelig regel om at det er opplysningene om den totale slaktemengden i den sist avsluttede referanseperioden som er avgjørende for om et slakterianlegg skal regnes som et stort eller lite slakteri er derfor i prinsippet overflødig. Likevel foreslår vi, av pedagogiske grunner, å formulere en egen regel om dette i § 6 andre ledd andre punktum. Årsaken er at det er ønskelig å synliggjøre dette siden det har så stor betydning for hvordan tilskuddet for frakt av slaktedyr til anlegget skal beregnes.

## § 2

Forslaget til formulering av reglene i nytt andre ledd i § 6 inneholder begrepet «referanseperioden». I henhold til forvaltningspraksis løper referanseperioden som nevnt fra og med 1. juli til og med 30. juni året etter. For at regelen i § 6 andre ledd skal bli presis og tydelig for alle, er det nødvendig å forskriftsfeste dette. Vi foreslår derfor å føye til en definisjon av referanseperioden i § 2.

Vi foreslår å fjerne definisjonen av «nødslakteri» fordi dette begrepet hverken brukes i forskriften eller Jordbruksavtalen.

For å øke presisjonsnivået i regelverket ytterligere foreslår vi i tillegg små språklige endringer i to av definisjonene som allerede er i § 2. Nærmere bestemt foreslår vi å inkludere at også slakterianlegg som eventuelt slakter akkurat 1 500 på årlig basis regnes som «små» - ikke bare de som slakter mindre enn 1 500 tonn. Dette er i tråd med den språklige presiseringen som kom inn i Jordbruksavtalen 2022 – 2023. I tillegg foreslår vi å bytte ut «foretaket» med «husdyrprodusenten» i definisjonen av «kommunesenter». Dette gjør det tydeligere hvilket foretak/hvem

sitt driftssenter man sikter til – nemlig produsenten av slaktedyret som har blitt fraktet.

Vi foreslår også å bytte ut «slakteri» med «slakterianlegg». Det vil gi overenstemmelse mellom begrepsbruken i forskriften og Jordbruksavtalen. Dette medfører endringer i hvilke begrep som defineres i § 2. Det vil også medføre endringer i overskriftene til §§ 3, 4 og 5 og i den øverste raden i satstabellene i hver av disse paragrafene. I tillegg foreslår vi også å endre paragrafoverskriftene i § 3 og § 5 slik at det går tydeligere frem at tilskuddet gis for *frakten av slaktedyrtil slakterianleggene*. Dette er også mer i tråd med teksten i Jordbruksavtalen.

### Ikraftttredelse

Landbruksdirektoratet tar sikte på å fastsette endringene i forskriften innen utgangen av desember. Endringene skal tre i kraft fra og med 1. januar 2023.

Med hilsen  
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell  
seksjonssjef

Line Silberg van der Velde  
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

**Forskriftsforslaget:**

Forslag til forskrift om endringer i forskrift 21.12.2021 nr. 3792 om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr

## I

§ 2 skal lyde:

**§ 2. Definisjoner**

Ved beregningen av satsene i denne forskriften menes med

- *store slakterianlegg*: Slakterianlegg som årlig slakter mer enn 1 500 tonn storfe, småfe og gris
- *små slakterianlegg*: Slakterianlegg som årlig slakter mindre enn eller akkurat 1 500 tonn storfe, småfe og gris
- *mobilt slakterianlegg*: Slakterianlegg som fraktes til produsenten
- *storfe*: Ku, okse, kvige og kalv
- *småfe*: Søye, vær og lam, geit, bukk og kje
- *gris*: Purke, råne og slaktegris over 20 kg
- *kommunesenter*: Rådhuset i den kommunen hvor husdyrprodusenten har sitt driftssenter
- *referanseperiode*: 1. juli – 30. juni

Overskriften til § 3 og første rad i tabellen i § 3 skal lyde:

**§ 3. Tilskuddssatser for frakt til små slakterianlegg**

<b><i>Små slakterianlegg, tilskuddssats per dyr</i></b>
---

Overskriften til § 4 og første rad i tabellen i § 4 skal lyde:

**§ 4. Tilskuddssatser for mobile slakterianlegg**

<b><i>Mobile slakterianlegg, tilskuddssats per dyr</i></b>
--

Overskriften til § 5 og første rad i tabellen i § 5 skal lyde:

**§ 5. Tilskuddssatser for frakt til store slakterianlegg**

<b><i>Store slakterianlegg, tilskuddssats per kommune per dyr</i></b>
---

§ 6 skal lyde:

*§ 6. Grunnlag for beregning av satser*

Satsene fastsettes med utgangspunkt i prognoserte gjennomsnittssatser og bevilgninger over Jordbruksavtalen samt den tekniske fraktkostnaden. Parameterne som legges til grunn for beregningen av den tekniske fraktkostnaden skal sendes til bransjen for forhåndsuttalelse.

Leveransedata og hentemønster fra den sist avsluttede referanseperioden skal legges til grunn ved beregningen av konkrete tilskuddssatser for en ny treårsperiode. Landbruksdirektoratet kan bruke skjønn hvis lav fyllingsgrad per lass gjør at den ordinære beregningsformelen gir urimelig høye satser for enkeltkommuner eller -slakterianlegg. Slakterianleggets totale slaktemengde i den sist avsluttede referanseperioden utgjør samlet årlig slaktekvantum og er avgjørende for om anlegget skal regnes som stort eller lite slakteri.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2023.